

Úrad na ochranu osobných údajov
Slovenskej republiky

ZÁVÄZNÉ STANOVISKO

1/2005

z 1. mája 2005

vydané podľa § 38 ods. 1 písm. c) zákona č. 428/2002 Z. z.
o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov

Úrad na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky v súlade s § 6 ods. 5 zákona č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov vo veci spracúvania osobných údajov dotknutých osôb - čitateľov, resp. používateľov a ich zákonných zástupcov subjektami tvoriacimi knižničný systém na účel poskytnutia knižnično-informačných služieb, takto

r o z h o d o l :

Majúc na zreteli Dohovor Rady Európy 108 o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracovaní osobných údajov v znení dodatkov (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej Republiky č. 49/2001 Z. z.) a dodatkového protokolu (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 20/2005 Z. z.) (ďalej len „Dohovor Rady Európy 108“) a zákon č. 428/2002 Z. z. o ochrane osobných údajov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 428/2002 Z. z.“) a vychádzajúc z ustanovení zákona č. 183/2000 Z. z. o knižniciach, o doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 27/1987 Zb. o štátnej pamiatkovej starostlivosti a o zmene a doplnení zákona č. 68/1997 Z. z. o Matici slovenskej v znení zákona č. 416/2001 Z. z. (ďalej len „zákon č. 183/2000 Z. z.“), zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), zákona č. 162/1993 Z. z. o občianskych preukazoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 162/1993 Z. z.“) Úrad na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky konštatuje, že subjekty tvoriace knižničný systém definovaný v § 4 zákona č. 183/2000 Z. z. (ďalej len „knižnice“) sú oprávnené vo svojich informačných systémoch na účel poskytnutia knižnično-informačných služieb vyplývajúci zo zákona č. 183/2000 Z. z. získavať a následne spracúvať osobné údaje dotknutých osôb - čitateľov, resp. používateľov a ich zákonných zástupcov.

Pri prihlasovaní maloletej osoby do 15 rokov za čitateľa, resp. používateľa sú knižnice oprávnené získavať jej osobné údaje v rozsahu

1. meno,
2. priezvisko,
3. adresa trvalého pobytu,
5. adresa prechodného pobytu,
6. dátum narodenia,
7. miesto narodenia,
8. vzdelanie (ZŠ, SŠ).

Zároveň sú oprávnené spracúvať aj osobné údaje zákonného zástupcu maloletej osoby v rozsahu

1. titul,
2. meno,
3. priezvisko,
4. adresa trvalého pobytu,
5. číslo občianskeho preukazu.

Pri prihlasovaní dotknutej osoby za čitateľa, resp. používateľa, ktorej bol vydaný občiansky preukaz podľa zákona č. 162/1993 Z. z. sú knižnice oprávnené získavať a následne spracúvať osobné údaje dotknutej osoby – čitateľa, resp. používateľa maximálne v rozsahu

1. titul, ak mu bol priznaný
2. meno,
3. priezvisko,
4. adresa trvalého pobytu,
5. adresa prechodného pobytu,
6. dátum narodenia,
7. miesto narodenia,
8. číslo občianskeho preukazu
9. vzdelanie (ZŠ, SŠ, VŠ).
10. status osoby (študent, dôchodca, iné).

Získavanie a ďalšie spracúvanie osobných údajov knižnicami nad rámec uvedeného rozsahu osobných údajov na účel poskytnutia knižnično-informačných služieb v automatizovanej, inej ako automatizovanej a čiastočne automatizovanej forme, svojim rozsahom, obsahom a spôsobom spracúvania a využívania nezodpovedá účelu ich spracúvania.

O d ô v o d n e n i e :

Úrad na ochranu osobných údajov Slovenskej republiky (ďalej len „úrad“) v súvislosti s vydaním tohto záväzného stanoviska vykonal podrobnú analýzu relevantných dokumentov a právnych predpisov vo vzťahu k ustanoveniam Dohovoru Rady Európy 108 a zákona č. 428/2002 Z. z.

Paragraf 6 zákona č. 428/2002 Z. z. upravujúci povinnosti prevádzkovateľa okrem iného ustanovuje, že prevádzkovateľ je povinný pred začatím spracúvania osobných údajov jednoznačne a konkrétne vymedziť účel spracúvania osobných údajov a zabezpečiť, aby sa spracúvali len také osobné údaje, ktoré svojim rozsahom a obsahom zodpovedajú účelu ich spracúvania a sú nevyhnutné na jeho dosiahnutie.

Prevádzkovateľ nemá povinnosť pred začatím spracúvania osobných údajov jednoznačne a konkrétne vymedziť účel spracúvania osobných údajov len vtedy, ak účel spracúvania osobných údajov ustanovuje osobitný zákon v súlade s podmienkami uvedenými v § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 428/2002 Z. z.

Osobitný zákon č. 183/2000 Z. z., na základe ktorého knižnice vykonávajú svoju činnosť ku dňu vydania tohto záväzného stanoviska neobsahuje náležitosti vyžadované zákonom č. 428/2002 Z. z.

Nakoľko podľa ustanovenia § 52 ods. 2 zákona č. 428/2002 Z. z. plynie prechodné obdobie, knižnice, ktoré spracúvajú osobné údaje na základe osobitného zákona, ktorý neustanovuje náležitosti podľa § 7 ods. 3, 5, 6 alebo podľa § 9 ods. 1 písm. a), môžu osobné údaje spracúvať v rozsahu nevyhnutnom na dosiahnutie ustanoveného účelu spracúvania bez súhlasu dotknutých osôb do 31. decembra 2005.

Aj napriek skutočnosti, že osobitný zákon č. 183/2000 Z. z. neobsahuje náležitosti vyžadované zákonom č. 428/2002 Z. z., pre knižnice z ustanovenia § 1 ako aj § 15 ods. 2 a 3 zákona č. 183/2000 Z. z. vyplýva účel spracúvania osobných údajov dotknutých osôb – čitateľov, resp. používateľov, ktorým je poskytovanie knižnično-informačných služieb verejnosti.

Ako už bolo vyššie uvedené jednou z povinností prevádzkovateľa je povinnosť zabezpečiť, aby sa spracúvali len také osobné údaje, ktoré svojím rozsahom a obsahom zodpovedajú účelu ich spracúvania a sú nevyhnutné na jeho dosiahnutie (§ 6 ods. 1 písm. d) zákona č. 428/2002 Z. z.).

Súbor údajov vymedzený vo výrokovvej časti tohto záväzného stanoviska, t. j. titul, meno, priezvisko, adresa trvalého pobytu, adresa prechodného pobytu, dátum narodenia, miesto narodenia, číslo občianskeho preukazu, vzdelanie (ZŠ, SŠ, VŠ), status osoby (študent, dôchodca, iné) považujeme za osobné údaje v zmysle ustanovenia § 3 zákona č. 428/2002 Z. z. podľa ktorého sú osobnými údajmi údaje týkajúce sa určenej alebo určiteľnej fyzickej osoby, pričom takou osobou je osoba, ktorú možno určiť priamo alebo nepriamo, najmä na základe všeobecne použiteľného identifikátora alebo na základe jednej či viacerých charakteristík alebo znakov, ktoré tvoria jej fyzickú, fyziologickú, psychickú, mentálnu, ekonomickú, kultúrnu alebo sociálnu identitu.

Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 zákona 183/2000 Z. z. je poskytovanie knižnično-informačných služieb záväzkovým právnym vzťahom.

Vzhľadom na skutočnosť, že podľa § 9 Občianskeho zákonníka maloletí majú spôsobilosť len na také právne úkony, ktoré sú svojou povahou primerané rozumovej a vôľovej vyspelosti zodpovedajúcej ich veku, knižnice musia disponovať osobnými údajmi ich zákonného zástupcu, ktorý má spôsobilosť na právne úkony.

Vychádzajúc zo znenia zákona č. 162/1993 Z. z. úrad zastáva názor, že osoba ktorej bol vydaný občiansky preukaz po dovŕšení 15. roku veku je spôsobilá uviesť si práva a povinnosti vyplývajúce z uvedeného záväzkovo právneho vzťahu. Z uvedeného dôvodu nie je nevyhnutné, aby pri prihlasovaní za čitateľa, resp. používateľa boli knižnicami spracúvané aj osobné údaje zákonného zástupcu.

Osobné údaje dotknutej osoby v rozsahu titul, meno, priezvisko, adresa trvalého pobytu, adresa prechodného pobytu, číslo občianskeho preukazu, ak ním dotknutá osoba disponuje, sú nevyhnutné na jej identifikáciu. Ak sa v informačnom systéme nachádzajú totožné osobné údaje, potom dátum narodenia a miesto narodenia patria medzi osobné údaje, ktoré, okrem iného, eliminujú aj možnosť duplicitného spracúvania osobných údajov dotknutej osoby v informačnom systéme, ak prišlo napr. k výmene občianskeho preukazu.

Knižnice sú oprávnené spracúvať aj údaj o vzdelaní (ZŠ, SŠ, VŠ), údaj o statuse osoby (študent, dôchodca, iné) a údaj o dátume narodenia na zabezpečenie poskytnutia cielených služieb (napr. nákup kníh) a v prípade, ak dotknutým osobám – čitateľom, resp. používateľom, poskytujú zvýhodnené knižnično - informačné služby a ich poskytovanie vyplýva z knižničného poriadku.

Na základe vyššie uvedených a zdôvodnených skutočností bude úrad akceptovať a považovať za adekvátne spracúvanie osobných údajov dotknutých osôb - čitateľov, resp. používateľov, prípadne ich zákonných zástupcov knižnicami na účel poskytovania knižnično – informačných služieb len v rozsahu vymedzenom vo výrokovvej časti tohto záväzného stanoviska.

Na účely tohto záväzného stanoviska je potrebné pod spracúvaním osobných údajov dotknutých osôb - čitateľov, resp. používateľov, prípadne ich zákonných zástupcov v automatizovanej forme rozumieť spracúvanie prostredníctvom výpočtovej techniky. Pod spracúvaním v inej ako automatizovanej forme je potrebné rozumieť spracúvanie napr. v kartotékach a pod spracúvaním v čiastočne automatizovanej forme je potrebné rozumieť spracúvanie kombináciou uvedených foriem spracúvania.

Na základe uvedeného je nevyhnutné zabezpečiť, aby knižnice na účel poskytnutia knižnično – informačných služieb prostredníctvom tlačív používaných v praxi nezískavali a nespracúvali osobné údaje dotknutých osôb – čitateľov, resp. používateľov, prípadne ich zákonných zástupcov nad rámec rozsahu vymedzenom vo výrokovvej časti tohto záväzného stanoviska. Zároveň úrad odporúča knižniciam vykonať likvidáciu už získaných osobných údajov, ktoré sú v ich informačných systémoch spracúvané nad rámec rozsahu vymedzenom vo výrokovvej časti tohto záväzného stanoviska v súlade s ustanovením § 6 ods. 1 písm. d) a § 13 ods. 1 v nadväznosti na ustanovenie § 4 ods. 1 písm. e) zákona č. 428/2002 Z. z.

P o u č e n i e :

Na rozhodovanie o pochybnostiach podľa § 6 ods. 5 zákona č. 428/2002 Z. z. sa nevzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov podľa § 51 ods. 2 písm. a) zákona č. 428/2002 Z. z.

Proti tomuto záväznému stanovisku nemožno podať opravný prostriedok. Záväzné stanovisko nadobúda účinnosť dňom 01. mája 2005.

Mgr. Gyula Veszelei
predseda úradu